

Київський університет імені Бориса Грінченка

Кафедра міжнародних відносин та міжнародного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

 О.Б.Жильцов

« 01 » 02 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА

спеціальність

055 Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії

інститут, факультет, відділення

Факультет права та міжнародних відносин

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 05.91.118
Григорук
(підпис) (прізвище, ініціали)
«   » 20 18 р.

2017 – 2018 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Європейська інформаційна політика» для студентів спеціальності 055 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Розробник:

Пістракевич Олена Володимирівна, кандидат наук з державного управління, старший викладач кафедри міжнародних відносин та міжнародного права Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин та міжнародного права Факультету права та міжнародних відносин.
Протокол від «31» січня 2018 року № 7.

Завідувач кафедри міжнародних відносин
та міжнародного права _____

 І.В. Жалоба

 А.Ю. Нашинець-Наумова

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Спеціальність 055 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	Нормативна дисципліна циклу професійної та практичної підготовки
	Освітній рівень: «магістр»	
Модулів – 1		Рік підготовки 6-й
Змістових модулів – 3		Семестр 12-й
Загальна кількість годин – 180		Лекції 24 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 8 год. самостійної роботи студента – 20 год.		Семінарські 24 год.
		Модульний контроль 12 год.
		Самостійна робота 120 год.
		Вид контролю Залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомлення студентів з основними аспектами європейської інформаційної політики та отримання знань з основних напрямків реалізації європейської інформаційної політики.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- базові знання:
  - сутність і основні підходи до визначення інформаційної політики;
  - аспекти розуміння інформаційної політики;
  - основні суб'єкти, принципи, пріоритети та засоби реалізації інформаційної політики;
  - підходи до визначення європейського інформаційного простору та європейської інформаційної політики;
- знання основних аспектів інформаційної політики європейських інституцій;
- розуміння основних напрямків сучасної інформаційної політики Європейського Союзу;
- розуміння особливості реалізації європейської інформаційної політики;
- вміння здійснювати порівняльний аналіз інформаційної політики різних європейських інституцій та окремих європейських країн;
- вміння аналізувати інформаційно-комунікаційні технології, що застосовуються в ЄС, окремих регіонах Європи та різних європейських країнах;
- вміння вивчати документальні джерела.

Програмні результати навчання:

- здійснювати суб'єктно-об'єктний і просторовий аналіз європейської інформаційної політики;
- вміти характеризувати інформаційну політику європейських міжурядових організацій та окремих європейських країн;
- вміти аналізувати основні напрями та засоби правого регулювання європейської інформаційної політики: конвенції, рекомендації, резолюції та декларації, спеціальні проекти, пов'язані з реалізацією інформаційно-комунікаційних завдань
- розуміти мету інформаційних стратегій та основних завдань політики урядів європейських країн.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1 Європейська інформаційна політика: суб'єктно-об'єктний і просторовий аналіз

Тема 1. Теоретичне підґрунтя інформаційної політики

Сутність і основні підходи до визначення інформаційної політики. Об'єкт, предмет, мета інформаційної політики. Основні завдання інформаційної політики. Теоретичний аналіз поняття «інформаційна політика». Аспекти розуміння інформаційної політики. Роль та місце інформаційної політики в сучасному світі.

Тема 2. Європейська інформаційна політика

Поняття та структура європейського інформаційного простору. Функції та принципи формування та функціонування європейського інформаційного простору. Транс'європейська складова європейського інформаційного простору, її основні компоненти. Теоретичні аспекти інформаційного суспільства. Стратегії та програми становлення інформаційного суспільства Європи. Європа і глобальне інформаційне суспільство. Співвідношення між європейською інформаційною та комунікаційною політикою. Основні напрямки сучасної інформаційно-комунікаційної політики. Проблеми та напрямки вивчення європейської інформаційної політики.

Змістовний модуль 2 Інформаційна політика європейських міжурядових організацій

Тема 3. Інформаційна політика Ради Європи, ОБСЄ та ЦЄІ

Формування інформаційної політики Ради Європи. Концепції інформаційної політики Ради Європи. Політика Ради Європи щодо засобів масової інформації. Політика Ради Європи щодо побудови інформаційного суспільства. Діяльність інформаційних бюро Ради Європи. ОБСЄ та її документи з інформації і комунікації. Інформаційна проблематика в діяльності ОБСЄ. Міжнародний форум інформаційного суспільства Організації Центральноєвропейська Ініціатива.

Тема 4. Інформаційна політика ЄС

Еволюція розвитку та особливості формування інформаційної політики ЄС. Діяльність ЄС в галузі інформації та комунікації, основні органи і спеціалізовані структури організації: Європейська Рада, Європейська Комісія, Генеральний Директорат з інформаційного суспільства, Форум інформаційного суспільства ЄС, Генеральний Директорат з освіти і культури. Інформаційні центри. Стратегічно важливі документи, де викладена інформаційна політика ЄС.

Тема 5. Інформаційна політика НАТО

Напрями інформаційної діяльності НАТО. Інформаційна підтримка «Партнерства заради миру». Центр інформації та документації НАТО. Надання консультацій експертами НАТО, як один з видів інформаційної діяльності Альянсу.

Змістовний модуль 3 Національна інформаційна політика країн Європи

Тема 6. Національна інформаційна політика

Програма ЮНЕСКО «Інформація для всіх». Особливості розробки і реалізації національної інформаційної політики. Чинники розробки національної інформаційної політики, її основні етапи. Структура національної інформаційної політики. Роль уряду в її розробці та реалізації. Передумови та специфіка формування національної інформаційної політики в окремих країнах. Стратегічні рамки і основні етапи національної інформаційної політики.

Тема 7. Особливості реалізації інформаційної політики в країнах Західної Європи

Інформаційна політика Великобританії. Інформаційна політика Франції. Інформаційна політика Німеччини. Інформаційна політика Швейцарії.

Тема 8. Інформаційна політика Скандинавських країн

Інформаційна політика Норвегії. Інформаційна політика Фінляндії. Інформаційна політика Швеції. Інформаційна політика Данії.

Тема 9. Інформаційна політика країн Бенілюксу

Інформаційна політика Бельгії. Інформаційна політика Нідерландів. Інформаційна політика Люксембургу.

Тема 10. Особливості реалізації інформаційної політики в країнах Балтії.

Інформаційна політика Естонії. Інформаційна політика Латвії. Інформаційна політика Литви.

Тема 11. Регіональна інформаційна політика країн Центральної Європейської Ініціативи

Інформаційна політика Австрії. Інформаційна політика Італії. Інформаційна політика Чехії. Інформаційна політика Польщі. Інформаційна політика Словаччини. Інформаційна політика Болгарії. Інформаційна політика Румунії.

Тема 12. Інформаційна політика України

Базові чинники формування інформаційної політики України. Концепції державної інформаційної політики України. Інтеграція України у Європейський інформаційний простір. Зовнішньополітичні чинники впливу на інформаційну політику України. Інформаційна присутність України у світі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Усього	у тому числі			
л.		с.	м.к.	с.р.	
Модуль 1					
Змістовний модуль 1 Європейська інформаційна політика: суб'єктно-об'єктний і просторовий аналіз					
Тема 1. Теоретичне підґрунтя інформаційної політики	14	2	2		10
Тема 2. Європейська інформаційна політика	16	2	2	2	10
Разом за змістовим модулем 1	30	4	4	2	20
Змістовний модуль 2 Інформаційна політика європейських міжурядових організацій					
Тема 3. Інформаційна політика Ради Європи, ОБСЄ та ЦЄІ	14	2	2		10
Тема 4. Інформаційна політика ЄС	14	2	2		10
Тема 5. Інформаційна політика НАТО	16	2	2	2	10
Разом за змістовим модулем 2	44	6	6	2	30
Змістовний модуль 3 Національна інформаційна політика країн Європи					
Тема 6. Національна інформаційна політика	14	2	2		10
Тема 7. Особливості реалізації інформаційної політики в країнах Західної Європи	16	2	2	2	10
Тема 8. Інформаційна політика Скандинавських країн	14	2	2		10
Тема 9. Інформаційна політика країн Бенілюксу	16	2	2	2	10
Тема 10. Особливості реалізації інформаційної політики в країнах Балтії	14	2	2		10
Тема 11. Регіональна інформаційна політика країн Центральної Європейської Ініціативи	16	2	2	2	10
Тема 12. Інформаційна політика України	16	2	2	2	10
Разом за змістовим модулем 3	106	14	14	8	70
Усього годин	180	24	24	12	120

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовний модуль 1 Європейська інформаційна політика: суб'єктно-об'єктний і просторовий аналіз		
1	Теоретичне підґрунтя інформаційної політики	2
2	Європейська інформаційна політика	2
Змістовний модуль 2 Інформаційна політика європейських міжурядових організацій		
3	Інформаційна політика Ради Європи, ОБСЄ та ЦЄІ	2
4	Інформаційна політика ЄС	2
5	Інформаційна політика НАТО	2
Змістовний модуль 3 Національна інформаційна політика країн Європи		
6	Національна інформаційна політика	2
7	Особливості реалізації інформаційної політики в країнах Західної Європи	2
8	Інформаційна політика Скандинавських країн	2
9	Інформаційна політика країн Бенілюксу	2
10	Особливості реалізації інформаційної політики в країнах Балтії	2
11	Регіональна інформаційна політика країн Центральної Європейської Ініціативи	2
12	Інформаційна політика України	2
Разом		24

6. Теми лабораторних занять – не передбачено навчальним планом

7. Теми практичних занять – не передбачено навчальним планом

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
Змістовний модуль 1 Європейська інформаційна політика: суб'єктно-об'єктний і просторовий аналіз		20	10
1	Теоретичне підґрунтя інформаційної політики	10	5
2	Європейська інформаційна політика	10	5
Змістовний модуль 2 Інформаційна політика європейських міжурядових організацій		30	15
3	Інформаційна політика Ради Європи, ОБСЄ та ЦЄІ	10	5
4	Інформаційна політика ЄС	10	5
5	Інформаційна політика НАТО	10	5
Змістовний модуль 3 Національна інформаційна політика країн Європи		70	35
6	Національна інформаційна політика	10	5
7	Особливості реалізації інформаційної політики в країнах Західної Європи	10	5
8	Інформаційна політика Скандинавських країн	10	5
9	Інформаційна політика країн Бенілюксу	10	5
10	Особливості реалізації інформаційної політики в країнах Балтії	10	5
11	Регіональна інформаційна політика країн Центральної Європейської Ініціативи	10	5
12	Інформаційна політика України	10	5
Разом		120	60

9. Індивідуальні завдання – не передбачено навчальним планом

10. Навчально-методична карта дисципліни «Проблеми сучасних міжнародних відносин та світової політики»

Разом: 180 год., із них: лекції – 24 год., семінарські заняття – 24 год., модульний контроль – 12 год.,
самостійна робота – 120 год.

Модулі (назви, бали)	1. Європейська інформаційна політика: суб'єктно-об'єктний і просторовий аналіз		2. Інформаційна політика європейських міжурядових організацій			3. Національна інформаційна політика країн Європи						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Лекції (теми, бали)	1. Теоретичне підрунтя інформаційної політики (1 бал)	2. Європейська інформаційна політика (1 бал)	3. Інформаційна політика Ради Європи, ОБСЄ та ЦЄІ (1 бал)	4. Інформаційна політика ЄС (1 бал)	5. Інформаційна політика НАТО (1 бал)	6. Національна інформаційна політика (1 бал)	7. Особливості реалізації інформаційної політики в країнах Західної Європи (1 бал)	8. Інформаційна політика Скандинавських країн (1 бал)	9. Інформаційна політика країн Бенілюксу (1 бал)	10. Особливості реалізації інформаційної політики в країнах Балтії (1 бал)	11. Регіональна інформаційна політика країн Центральної Європейської Ініціативи (1 бал)	12. Інформаційна політика України (1 бал)
Семінарські заняття (теми, бали)	1. Теоретичне підрунтя інформаційної політики (11 балів)	2. Європейська інформаційна політика (11 балів)	Інформаційна політика Ради Європи, ОБСЄ та ЦЄІ (11 балів)	4. Інформаційна політика ЄС (11 балів)	5. Інформаційна політика НАТО (11 балів)	6. Національна інформаційна політика (11 балів)	7. Особливості реалізації інформаційної політики в країнах Західної Європи (11 балів)	8. Інформаційна політика Скандинавських країн (11 балів)	9. Інформаційна політика країн Бенілюксу (11 балів)	10. Особливості реалізації інформаційної політики в країнах Балтії (11 балів)	11. Регіональна інформаційна політика країн Центральної Європейської Ініціативи (11 балів)	12. Інформаційна політика України (11 балів)
Самостійна робота	Самостійна робота (10 балів)		Самостійна робота (15 балів)			Самостійна робота (35 балів)						
Поточний контроль (вид, бали)	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 2 (25 балів)			Модульна контрольна робота 3 (25 балів)	Модульна контрольна робота 4 (25 балів)	Модульна контрольна робота 5 (25 балів)	Модульна контрольна робота 6 (25 балів)	Модульна контрольна робота 6 (25 балів)		
Підсумковий контроль (вид, бали)	Залік (100 балів)											

11. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- 1) За джерелом інформації:
  - *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint-презентація), лабораторні роботи, пояснення, розповідь, бесіда.
  - *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
  - *Практичні*: вправи.
- 2) За логікою передачі і сприймання навчальних матеріалів: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
- 3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
- 4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

12. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів з дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Оцінка за кожний змістовий модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, за виконання індивідуальних завдань, за модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в електронному вигляді або з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю*: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- *Методи письмового контролю*: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, реферат.
- *Методи самоконтролю*: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- систематичність відвідування занять;
- своєчасність виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- виконання тестових завдань.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти дисципліни (п. 10), де зазначено види контролю і кількість балів за видами. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та

порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано нижче у таблицях.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
			Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій	1	2	2	3	3	7	7
2	Відвідування семінарських занять	1	2	2	3	3	7	7
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	3	15	7	35
4	Робота на семінарських заняттях	10	2	20	3	30	7	70
5	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	4	100
Разом								354
Коефіцієнт								0,283

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на новітніх інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивний комплекс SMART Board, авторські засоби мультимедіа).

На заняттях і під час самостійної роботи студентів використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, ілюстративні комп'ютерні дидактичні матеріали, які розроблені на кафедрі, а саме:

- Опорні конспекти лекцій.
- Навчальні посібники.
- Робоча навчальна програма.
- Збірка контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.
- Презентації.

14. Рекомендована література

Базова

1. Бангеманн М. Європа і глобальне інформаційне суспільство: рекомендації для Європейської Ради Європейського Союзу, Європа на шляху до інформаційного суспільства. / М. Бангеманн // . – К. 2000. – 234 с.
2. Башук А.І. Інформаційна політика : [навч. посіб.] / Алла Іванівна Башук. – Ч.1. – К.: Вид-во ІЖ КНУ ім. Т. Шевченка, 2007. – 90 с.
3. Виноградова Г.В. Правове регулювання інформаційних відносин в Україні: навчальний посібник / Г.В. Виноградова. - К.: Юстініан, 2006. - 176 с.
4. Губерський, Л. В. Інформаційна політика України: європейський контекст [Текст] : Монографія / Л. В. Губерський, Є. Є. Камінський, Є. А. Макаренко ; Гол.ред.С.В.Головко. – К. : Либідь, 2007. – 360с.
5. Карпенко В.О. Інформаційна політика та безпека : підручник / Віталій Опанасович Карпенко. — К. : Нора-Друк, 2006. — 320с.
6. Макаренко Є.А. Європейська інформаційна політика / Є.А. Макаренко. - К.: Наша культура і наука, 2003. - 368с.
7. Макаренко Є. А. Європейські комунікації: [монограф.] / Є.А. Макаренко. – К.: Центр вільної преси, 2006. – 536 с.
8. Мей Кр. Інформаційне суспільство. Скептичний погляд: Пер. з англ. – К.: «К.І.С.», 2004. – 220 с.
9. Почепцов Г.Г. Інформаційна політика : навч. посіб. / Почепцов Георгій Георгійович, Чукут Світлана Анатоліївна. — К. : Знання, 2006. — 663с.

Допоміжна

1. Актуальні проблеми формування та розвитку європейського інформаційного простору : колективна монографія. – Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2012. – 357 с.
2. Всесвітній саміт з питань інформаційного суспільства (Женева 2003 – Туніс 2005) : підсумкові документи [переклад, упорядкування, укладання Словника термінів Ю.Пероганич] / К.: Державне підприємство «Державне видавничо-інформаційне агенство «ЗВ`ЯЗОК», 2006. – 131 с.
3. Інформаційне Суспільство. Шлях України. – К.: Бібліотека інформаційного суспільства, 2004. – 289 с.
4. Тихомирова Є.Б. Комунікаційна політика ЄС /Європейська інтеграція. Навчальний посібник. – Луцьк, ВНУ, 2011. – 760с. / С. 512-531

15. Інформаційні ресурси

1. Міністерство інформаційної політики України: <http://mip.gov.ua/>
2. Офіційний сайт ЄС: <http://europa.eu>
3. Офіційний сайт НАТО: <https://www.nato.int/>
4. Окинавская хартия глобального информационного общества [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/998_163
5. Організація з безпеки та співробітництва в Європі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.osce.org
6. Підсумкові документи Всесвітнього саміту з питань інформаційного суспільства (Женева 2003 — Туніс 2005) <http://old.apitu.org.ua/wsisis>
7. Сайт Європейської комісії: <https://ec.europa.eu/>
8. Сайт Ради Європи. - <https://www.coe.int>
9. Центр інформації та документації НАТО в Україні: <http://ukraine-nato.mfa.gov.ua/ua/inform-center/nidc>
10. Центральна Європейська Ініціатива [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.cei.int/>
11. ЮНЕСКО [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://en.unesco.org/>